

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

Dvb. 1. Quid simonia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

CAPVT XXXV.

De Simonia.

Constat Dubitationibus 31.

D.Thomas quaest. 100.

ET si simonia sit peccatum oppositum religioni, tamen visum est de ea proximè post beneficia tractare, eò quòd potissimum in praesentationibus, electionibus, postulationibus, collationibus, resignationibus, & permutationibus beneficiorum locum habeat. Primum dicemus de simonia secundum se. Deinde de praecipuis modis in particulari, quibus fieri solet. Tertio, de poenis eius.

DUBITATIO I.

Quid simonia.

D.Thomas art. 1. quaest. 100.

¹
Dicitur simonia à Simone mago ob tres causas.

NOTANDUM est, simonia peccatum à Simone mago nomen accepisse, idque ob tres causas.

Primo, Quòd ille primus tempore noui Testamenti legatur hoc crimine infectus fuisse, Actor. 8.

Secundo, Quòd grauissimè inter omnes antiquos hoc genere peccati peccauerit: voluit enim emere pecunià donum illud & potestatem admirabilem visibiliter conferendi Spiritum sanctum, idque eo fine vt ipsum Spiritum sanctum postea venderet; vt docet diuus Augustinus tract. 10. in Ioannem. *Volebat, inquit, emere Spiritum sanctum, quia vendere volebat Spiritum sanctum;* & colligi potest ex c. 8. Actorum. Priores autem solùm rem spiritalem creatam vendiderunt, vt Balaam suam prophetiam, Num. 12. & 23. Giezi minister Elisaei sanantem diuinitus concessam, 4. Reg. 5.

Tertio, Quia Simon videtur etiam pertinaciter sensisse hoc ipsum esse licitum, ac proinde fuisse haereticus hac in re: quod insinuat D. Ambrosius l. 2. de poenitentia cap. 4. & habetur 1. quaest. 1. can. Petrus. videtur autem hoc vitium maximè coepisse vocari nomine simoniae tempore Gregorij I. qui etiam vocat illud *haeresim simoniacam*, nempe quia est exterior quaedam professio haereticis seu prauae opinionis; (sicut imaginum deturbatio & conculcatio est professio haereticis internae) praesertim si publice & sine pudore fiat, sicut fiebat in Galliis tempore Gregorij, vbi palàm pro collatione ordinum exigebatur pecunia, vt constat ex registro epistolae. no. 113. & 114. Priores tamen Patres vocant illud passim vitium Simonis, vt Chrysostomus, Ambrosius, & Nazianzenus. vide plura testimonia 1. quaest. 1.

²
Est contra religionem.

Notandum Secundo, Simoniam esse vitium contra virtutem religionis, consistens in rerum sacrarum indigna tractatione, non qualibet; (variis enim modis indignè tractari possunt) sed qua res sacrae tamquam profanae aestimantur, & in contractus deducuntur: haec enim est magna in Deum, à quo sanctitatem habent, irreuerentia: quae vocatur simonia. Vnde patet simoniam esse speciem

facilegij, qua res sacra indignè tractatur, dum pretio temporali aestimatur, & in contractum deducitur. Solet autem sic definiti:

Simonia est studiosa voluntas emendi vel vendendi pretio temporali aliquid spirituale, vel spirituale annexum, sic Glossa in cap. 11. Qui studet. 1. q. 1. passim à DD. recepta. solum additur à DD. pretio temporali, maioris explicationis causà. Haec definitio habet quatuor partes.

Prima, *Studiosa voluntas*, id est, deliberata; vt excludantur motus voluntatis non plenè deliberati, vel procedentes ex ignorantia inculpata. loquimur enim de peccato simoniae in sua specie perfecto.

Secunda, *emendi vel vendendi*; quibus verbis significatur omnis omnino contractus non gratuitus, siue sit vera emptio, siue locatio, siue permutatio, &c.

Tertia, *Pretio temporali*; si enim detur spirituale pro spirituali, non erit proprie simonia, vt infra dicitur. turpitudine enim huius peccati consistit in eo, quòd spiritualia aestimantur pretio humano vel re aliqua humana, quae sit pretio aestimabilis.

Solet autem à DD. triplex pretium distingui, ex cap. 8. Saluator. 1. q. 3. *Pretium muneris*, vt pecunia, equus, bos, vestis, & similia vendi consueta. *Pretium lingua*, vt laus & vituperatio, patrocinium aduocati, commendatio apud Principem: hoc enim officium est pretio aestimabile. *Pretium obsequij*, vt ministerium aliquod in rebus temporalibus, vt est famuli, oeconomi, &c.

Quarta, *Aliquid spirituale, vel spirituale annexum*; quia res merè temporalis non est materia simoniae; illius enim commutatio non est contra reuerentiam rebus sacris debitam. Hinc patet, malitiam huius vitij in eo consistere, quòd iniuria quaedam & irreuerentia fiat rebus sacris, atque adeò ipsi Deo, dum tanquam res temporales pretio aestimantur, & contractibus subiiciuntur.

Spirituale hic vocatur non omne aut solum incorporeum; sed quod est aliquo modo supernaturale, siue sit aliquid reale, siue morale tantum, siue in modum actus, siue in modum habitus. talia sunt virtutes supernaturales, gratiae praeuinentes, gratiae gratis datae, Sacramenta, consecrationes, benedictionesque Ecclesiae, & omnis vsus potestatis supernaturalis.

Spirituale autem annexum est, quod cum aliquo spirituali connexionem habet: quod tripliciter fieri potest; antecedendo, consequendo, comitando. *Antecedendo*; vt Ius patronatus; quia supponitur praesentationi beneficiorum. Item secundum quosdam, vestes & vasa sacra, templa, altaria; quia referuntur ad sacrificium Missae. *Consequendo*; vt beneficia Ecclesiastica, quia supponunt officium diuinum. *Comitando*; vt labor in ministerio Sacramentorum.

Petes, Quare sola supernaturalia censentur esse materia simoniae?

Respon-
materia.

Respondeo, Quia cum hæc naturâ suâ sint ta-
lia, vt humana industria non possint comparari,
sed solum diuino munere gratis concedi; magna
irreuerentia est, si pretio, sicut aliæ res humanæ
æstimantur: quod locum non habet in ijs, quæ natu-
raliter possunt haberi; etiam per accidens alicui
supernaturaliter infusa sunt, vel post amissionem
restituta; vt si alicui sit infusa ars mechanica,
vt Beseleel; vel oculi amissi diuinitus restituti.
Non enim quia aliquid diuinitus acceptum est,
ideò efficitur inuendibile, sed quia est ordinis su-
pernaturalis, nullis causis naturalibus compara-
bile, & directè concessum à Deo ad animarum
conuersionem & salutem supernaturalem. Vnde
etiam fama & vita non sunt pretio æstimabilia, ta-
men quia sunt bona humana ordinis naturalis,
non debetur illis ea reuerentia, vt non subiciantur
pretio & pretio temporali. Nam vita licet pecu-
nia redimitur, & homines emuntur in seruos,
& fama interdum interuentu pecunie vel compa-
tatur, vel recuperatur.

7 Ex his sequitur Primò, Non esse simoniam,
vendere doctrinam vel notitiam cuiusvis veritatis
naturalis industria comparabilis; vt rectè docet
Sotus l. 9. q. 5. art. 1. Victoria, de simonia, relect. 1.
num. 5. & Adrianus quodlib. 9. art. 1. vbi id fusè
probat, & citat Durandum, Richardum & Palu-
danum. Est contra Altiisiodorenses 3. p. quæst.
paul. de simonia. & Alex. Halensem 2. p. q. 185.
num. 3. qui dicunt scientiam vendi non posse, quia
est inæstimabilis pretij; sed solum laborem qui
in docendo ponitur. Sed probatur Primò, Quia
naturalis industria paratur, & ex causis naturali-
bus illa cognitio oritur. Secundò, Quòd quis est
doctior, eò maius stipendium potest exigere, &
tamen minus laborat: quod est signum, æstimari
scientiam ipsam. Tertio, Idem patet ex eo, quòd
pro sublimiori doctrina maiora solent peti stipen-
dia; quòd tamen non liceret, si vendere doctri-
nam esset simonia.

Nec refert, quòd sapientia non possit auro æsti-
mari; quia sapientia non solum pendet ab alterius
doctrina, sed etiam à lumine interno. Deinde etiam
secundum naturam suam non possit auro conferri;
tamen ratione quorundam conditionum an-
nexarum, quæ æstimantur apud homines, vt sunt
voluptas cognitionis, dignitas apud homines, vti-
litas temporalis inde proueniens, potest sine iniu-
ria auro conferri. Simili modo, homo secundum
naturam suam est præstantior toto mundo, tamen
ratione utilitatis temporalis ex illo proueniens,
potest pretio vendi.

8 Sequitur Secundò, In statu nudæ naturæ non
futuram fuisse simoniam propriè dictam; quia
nihil ibi fuisse supernaturale. Similiter nec apud
Iudæos modò, nec apud Infideles est vlla vera si-
monia in venditione rerum sacrarum; nisi ex con-
scientia erronea, qua existimant se vendere rem
sacram; (sicut Ieroboam vendens sacerdotia ex-
cellorum, 3. Reg. 13.) cum nihil sit apud ipsos ve-
rè sacrum aut supernaturale. In statu tamen nudæ
naturæ potuisset esse aliquid affine simoniam; nam
fuisse ibi verus Dei cultus, veri Sacerdotes, sa-
crificia & sacrificandi instrumenta, quæ nonnul-
lam habuissent sanctitatem, in morali quadam
deputatione constitutam, quam pecuniâ æstima-
re, nonnulla videretur futura fuisse irreuerentia.
Potest etiam Ethnicus committere veram simo-

niam in rebus Christianorum, vt si venderet Ba-
ptismum, aut vasa sacra propter consecrationem.

9 Sequitur Tertio, Non esse simoniam, dare alicui
beneficium ob amorem humanum; vt quia
sanguine vel amicitia iunctus, &c. quia nullum
intercedit pactum pro pretio. Similiter nec ob
timorem; vt si des alicui beneficium ne tibi no-
ceat, modò pactum non interueniat. Quòd si pa-
ctum interuenierit, dubium est, de quo inf. d. 2. r.
Negari tamen non potest, quin nonnulla sit in sa-
crum officium irreuerentia, si beneficium ob ami-
citiam humanam vel similem causam detur; magis
que spectentur causæ priuatæ, quàm bonum
Ecclesiæ.

10 Sequitur Quarto, Non esse simoniam, quando
Sacerdos prætat ministeria sacra, etiam principa-
liter, ob lucrum temporale; modò nullum pactum
tacitum vel expressum interueniat: quia ratio si-
moniam consistit in pactione & contractu, secun-
dum communem sententiam Doctorum.

Nec obstat, quòd D. Thomas quodlibet. 8.
art. 10. contrarium sentire videtur in calu propo-
sito; quia in Summa videtur mutasse sententiam;
cum ad simoniam requirit pactum; vt patet art. 1.
ad 5. Potest tamen dici latè simonia, quia qui æsti-
mat ministerium spirituale ex utilitate temporali,
magnam irreuerentiam in illud committit, & fa-
cile ad contractum descenderet.

11 Sequitur Quintò, Non esse simoniam, si quis
animo non quidem verè emendi aut soluendi, sed
decipiendi duntaxat, promittat aliquid tempo-
rale pro beneficio; vt rectè Caietan. opusc. 9.
quæst. 2. tom. 2. & Sotus l. 9. quæst. 8. art. 1. Idem
sentit Toletus l. 5. cap. 90. ratio est, quia ille non
habet voluntatem verè emendi, sed mendacio
decipiendi. peccat tamen, tum quia alterum in-
ducit ad simoniam; tum quia externum opus si-
moniacum facit. Potest tamen beneficium sic ob-
tentum retinere, si à legitimo collatore sit colla-
tum, vt ijdem DD. tradunt, & fatetur etiam Na-
uarrus cap. 23. num. 136. quamuis velit esse simo-
niam conuencionalem.

DYBITATIO II.

Verum omnis venditio aut commutatio re-
rum spiritualium pro temporalibus, sit
simonia iure diuino prohibita.

12 Notandum est, rem aliquam in proposito
posse dici spiritualem vel sacram, ita vt sit
Quatuor materia simonia, quatuor modis. Primò, Quia ta-
lis est naturâ suâ; vt sunt omnes supernaturales
virtutes, & gratiæ præuenientes, & omnes gratiæ
gratis datæ, siue consistant in habitu aliquo, siue
in quadam assistentia Spiritus sancti. Secundò,
dicuntur sacra; Quia sunt causa sanctificationis;
siue effectiua, vt Sacramenta; siue dispositiua &
excitatiua, vt sacramentalia, concio, preces, exor-
cismus. Tertio, Quia sunt effectus vel usus sacræ
potestatis, vt excommunicatio, absolutio, bene-
dictiones, & consecrationes, quas facit Ecclesia;
quamuis hæc etiam possint dici sacra secundo
modo. Item prophetare, miracula facere; quia
sunt operationes potestatis supernaturalis. Quar-
tò dicuntur sacra solum, Quia annexæ sunt rebus
sacris, idque vel propriè, vt beneficia, Ius patro-
natus,